

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

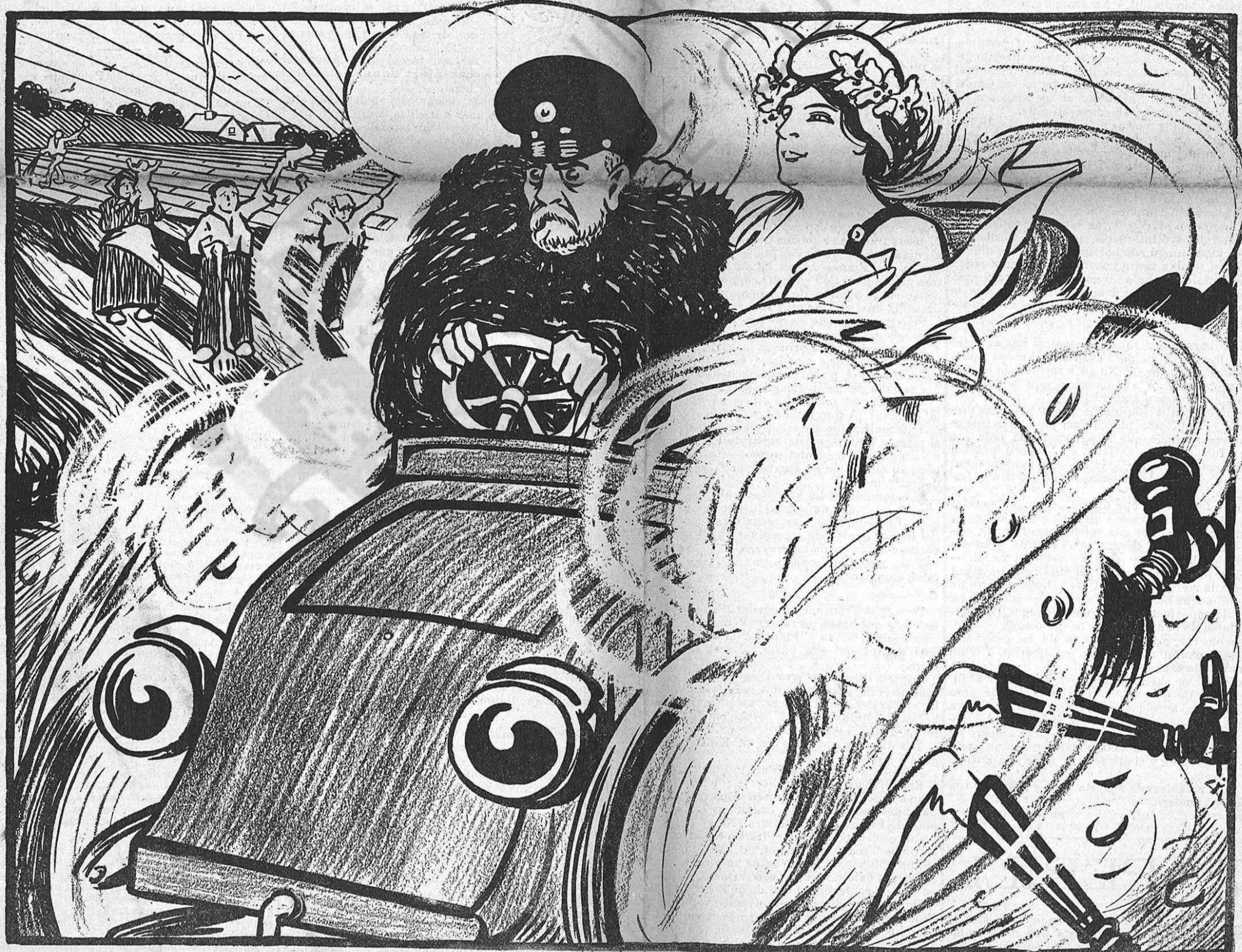
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La nostra aspiració

Com voldríam qu' entrés l' any nou.

El pròxim dissapte
dia 7 de Janer

NÚMERO EXTRAORDINARI de
LA CAMPANA DE GRACIA

8 pàgines
10 céntims

LA SENMANA

DE DIJOUS A DIJOUS

J'as' ha cumplert lo projectat: ja 'l general de las ulleres fumadas es Jefe del Estat Major Central. Podrà en Maura consolarse repassant *La vida es sueño*, de Calderón de la Barca, y fixant se sobre tot en aquell famós vers: «*Vive Dios que pudo ser!*

Y aquest nombrament, que sigué 'l botafoc de l'última crisi, s' ha realisat estant tancadas las Corts, sense que allí haja pogut ventilarse la qüestió, com si no hi hagués Parlament, ó com si havent-hi maleïda la falta que fes. Ab molta rahó un periòdic monàrquic, *El Herald de Madrid*, diu que aquest nombrament constitueix un verdader escàndol y una burla á l'opinió liberal del país, afegint que lo que acaba de ferse resulta indelicat, descorràt y atentatori al prestigi del Parlament.

[El Parlament]

Se deya al constituirse el nou govern que la suspensió de les sessions seria temporal y per poches dìas. Res: qüestió de que l'Azcárraga pogués arreglar el pessiblemente ab las figuretas que 'l rodejan, després de lo qual cap inconvenient hi hauria en que las Corts tornessin á reanysar las seves tasques.

Pero com una cosa es el prometre y un'altra molt distinta 'l cumplir, ara resulta que s' ha publicat un decret, disposant que 'ls pressupostos del any actual regeixin pera 'l pròxim exercici, lo qual val tant com dir que 'l govern s' ha provehit el rebost per un any, sense necessitat de que las Corts li regulin la racció.

Menjar y callar... callar sobre tot: aquesta sembla ser la suprema aspiració de la camarilla imperant. No dir res y evitar que l'amohinin ab discursos. Tranquilitat y bons aliments.

No obstant, fins en una cosa tan senzilla com sembla ser la de sentarse á taula, poden presentarse dificultats y surgen graves disgustos.

O sino preguntín'ho á n'en Cárdenas, ministre de Agricultura, que no content ab la cartera de ministre, té la pretensió de que á un seu cunyat li donquin una direcció general ó una subsecretaria. Allò que diuen: «primer son las mevas dents que 'ls meus parents» no resa ab en Cárdenas. Ell està per las dents y pels parents á la vegada.

Al veure'l tan decidit, l'Azcárraga, encare que no li va prometre res en ferm, li deixà concebir alguna esperança de que la cosa s'arreglaria.

Y la cosa no s'ha arreglat, ni ha sigut possible. Altas influencies no han permés que un director general que's prestava al sacrifici dimisís, deixant el seu puesto á disposició del cunyat d'en Cárdenas. Y en Cárdenas dihent que ab tot aixó á n'ell l'han posat en ridícul, amenassa dimítir.

Ja veuen quins motius més elevats presideixen á l'obra dels actuals governants. Aquesta es la gran política que's proposan desarollar: una política sa... y alimenticia.

Per acabar d'arrodonir el quadro, ara no falta si no que surgeixin complicacions en el Marroch, y que sense menjarlo ni beurlo, 'ns hi trobem embolicats, en virtut del tractat secret que tenim firmat ab França, y que ningú sab pel clar á lo que 'ns obliga.

A mí m' sembla veure una figura de moro plena de fruixeta pero erissada de punxes. No faltarà més sino que se'n obligui á ficarhi las mans, perque 'ls altres se mengin las figas... y en aquest cas, ja sabrem lo qu' es bò.

A Russia regna en aquests moments una agitació extraordinaria. El poble s' desperta; el poble demana lleys constitucionals. Ningú's recorda de la guerra, tothom parla de la Constitució, que ha de posar fi al ominós règim autocràtic.

En aquest sentit informaren las assambleas provincials y municipals; pero 'l Czar posa en el marge de la representació que li elevaren una nota que deya: «Insolent y impudent!» L'esperit públic se donà per ressentit y l'agitació ha anat prenent las proporcions de una exasperació colossal y tremenda.

Encara feu el Czar una última prova: la de cridar á n'en Mirsky als consells de la Corona. Conegut y reputat en Mirsky per sus tendencias liberals, cregué l'autocrata que ab això sols calmaria 'ls anhels dels seus súbdits. Pero sigui per debilitat de caràcter, sigui perque realment el tal Mirsky no ha pogut dominar la resistència del Czar á desposseir-se de sus omnímodas facultats, el seu pas pel poder no ha produït cap efecte positiu, com no sigui 'l de desacreditar-se de la manera més llàstimos.

El poble rus, principalment el de les grans ciutats, està unànim en demanar la llibertat. Y si no li donan se la sabrà pender.

Preparamos, doncs, á presenciar grans aconteixements. La guerra ab el Japó declarada per fortificar el poder del autocrata, produuirà la seva ruïna y l'emancipació del poble, qu'esclet del poder personal era un gran perill, y que al amparo de las institucions liberals pot convertir-se en un agent actiu de progrés y civilisació lo mateix á Europa que al Assia.

Al Japó serà deguda aquesta nova y gran victoria del esperit modern.

PEP BULLANGA

UN PERILL

E l'altra banda del Estret de Gibraltar s'han rebut malas notícies. L' emperador del Marroch que's deixava insubornar per certs concellers d'Europa, introduint algunes innovacions en la seva vida y costums, entre altres la de passejarse en automòbil, s'ha convensut al últim de que per aquest camí no

anava enlloch y de que á l' hora menos pensada s'estrellaria, y ha virat en rodó y diu que vol tornar al antich règim.

Això li ha fet entendre 'l fanatismus musulmà. Ja fa temps que una insurrecció formidable té barrejat aquell imperi. El Roghi, qu' es una especie de don Carlos, li disputa el trono, encalibrant 'ls kabiles que son una especie de tayfas carcundas. Y allà, com aquí en temps de guerra civil, el clero, prevalut de la seva influència sobre l' ignorància, bufa y atia 'l foç de la discordia.

Qualsevol se passeja en automòbil en mitj de aquest bullit!

L'emperador, cedint á las advertencies dels seus concellers ha vist que la seva situació anava empitjorant de dia en dia, y ha arribat á comprender que si continuava escoltantse als diplomàtics extrangers que rodejaven la seva cort, era home á l' ayqua. Perque, una de dos: ó 'l Roghi si tant pogues se sortiria ab la seva y li usurparia la corona, ó bé, si no alcansava á destronarlo, 'l deixaria tant cuyt y tant á punt, que alguna de las potències que li estan fent la gara-gara, no tindria més que allargar la grapa, obrir la boca y cruspirse'.

**

De això precisament va tractarse temps enrera entre l' Inglaterra y la França, las eternas rivals en la qüestió marroquí. L'una per l'altra feya temps que sostinen l'estabilitat de aquell imperi. Semblavan dos gossos davant de una tallada, contemplantse en actitud agressiva, y no gosant cap d'ells á pegarhi dentellada de por de que l' altre aprofitant l'oçasió se li tirés á sobre. Això no podia dur, perque la tallada del Marroch s'anava consumint y descomponentse y era una viva llàstima deixàrsela perdre. Y en aquesta situació arribaren a un acord.

La Inglaterra s'retirà de l'Egipte que avuy ja ocupa, fentse'l seu definitivament, y en canvi la França quedarà en plena llibertat d'esplayar-se pel Marroch, sense que la seva rival li posés el menor obstacol.

Gracias á n'aquest tracte, de l'Africa qu' es un gran pà, l' Inglaterra se'n quedava 'l crostó de Llevant, deixant que la França disposés del de Ponent quan axis li vingués bé. No hi havia entre un y altre crostó més que una petita diferencia: mentre el d'Egipte, Inglaterra ja 'l té al sarró, el del Marroch s'ha de llescar encare, y no hi ha medi de ferho sino prenen grans precaucions perque sempre està que crema.

**

França va parlar de refredar gradualment, apelant al sistema de la penetració pacífica.

En lloc de tirar-se de boig sobre la seva presa, se proposà atráuresela, amanyagarla, conquistarla, com se conquista á una noya guapa, un xich esquerpa.

Parlarí sempre ab carinyo, ferli de tant en tant algun regalet, ara una escola, pera que pugui instruirse y afinar-se, ara una botiga, una casa de camp ó una mina pera que pugui enriquirse y comprarsse sempre que vu'gui un vestit nou, ara un carrió ó una línia de vapors pera que pugui viatjar ab tota comoditat. En una paraula: transformar l'aficanesa en europea, tal era 'l propòsit de la França. Això si, no'figurin pas que ho fes pel gust de ferho, graciós i sense cap mira interessada, no, senyors. Aquests traballs se cobran de una manera ó altra: ó ab diners ó ab favors ó ab las dungs coses ó un temps. La França hauria fet del Marroch civilisat una prolongació de l'Àngel, aquesta favorita seva, conquistada á punta de bayoneta y á la fi dominada, de la qual ne treu tant such.

Pero tots aquests excellents propòsits tan bons els ha volgut portar á la pràctica sembla que s'han estrellat. A la primera magarrufa, al primer intent de penetració pacífica, l'esquerpa odalissa s'ha enfurruyat, plantant els cinchs dits de la mà sobre la gafa del galán conquistador.

— Soch á casa meva — ha dit — y no vull que ningú m'amohini. [A fora tothom!]

Y le embajadors de las potències, el de França el primer, han hagut de sortir de Fez, trasladantse a Tànger, la única ciutat cosmopolita de aquell imperi, ab un peu en els barcos, per si 'ls cal retirarse definitivament.

L'emperador s'ha quedat sol ab els seus ministres. Ja no dirán que's deixi insubornar pels extrangers. Els fanàtics que secundaven las empreses del Roghi hauran de reconeixer que 'l soberà s'ha portat com un verdader creyent.

Y si continuaran fentli la guerra, ja no li faran ab rahó, sino per vici.

**

Pero y la França, cóm queda? ¿Se resignarà ab la bofetada que acaba de rebre? ¿Veuará ab tranquilitat com Inglaterra, ab l'Egipte á la butxaca, davant dels apuros qu'ella passa, s'esta aguantant el riu?

Aquests dies se parlava d'enviar al Sultà una intimidació seria, seguida de una manifestació naval en las costas del Atlàntic y de un'altra manifestació bélica pei Muluya ó sigui per la banda de la frontera argentina.

Y 's diu més encare: 's diu qu' Espanya està obligada á ajudarla.

— A sant qué? — preguntarà tothom ab assombro.

En virtut de un tractat secret que 'l govern francès va concertar ab el govern espanyol immediatament després de haverse convingut la intel·ligència entre la França y la Inglaterra. Ningú s'ha enterat de las clàusules del tractat franco-espanyol, y es per això qu' mantenem secret; no sab ningú á lo que venim obligats, ni lo que se'n ha promés, ni lo que se'n pot exigir... y aquí, precisament, està 'l perill, en que no sapigüen el mal de qu' hem de morir.

Quan se firma aquesta convenció va dirse que la França s'interessava molt per nosaltres, á ff de que succeixis lo que succeixis, poguessim conservar tranquilament las plassas que posseímos en el litoral mediterrani del Marroch: va dirse ademés que havíam conseguit ventatges inapreciables pel dia que s'hagués consumat la penetració pacífica de la França en aquell imperi. Pero com que no es moda donars res a ningú per la seva bona cara, y la cara d'Espanya desde 'ls últims desastres colonials casi no' pot mirar de letja y desgarbada qu' es exigirà de

nosaltres en el cas molt probable, casi segur, en que la penetració pacífica tingui de ser substituïda per la penetració violent, á tiro sech y ab derramament de sanch?

Això es lo que avuy se pregunta tothom, sense que ningú donqui una resposta mitjanament tranquil·lisadora.

**

El general Azcárraga deya l' altre dia que podíam viure descansats, per quant las nostres plassas de Africa estaven ben assegurades, gràcies á las midas preses al efecte pel general Linares. Pero el nom del general Linares està unit al recor de la defensa de Santiago de Cuba, y no hi hanrà ningú que no'escami. També aquella plassa's deya qu' era inexpugnable y ja's va veure de quina manera més trista va sucumbir á las primeres embestides de un grupat de yankees.

Gat escaldat, ab ayqua tebia 'n te prou.

El mateix general Azcárraga, enviant á las colònies milers y milers de recluts á morir miserables, víctimes del clima y de la desorganització; el general Azcárraga que va guanyar-se 'l títol de «organizador de la derrota», no té tampoc cap autoritat pera tranquil·lisarnos.

¡Ah, qué trista es la situació d'Espanya en aquests moments! Sense aspiracions ni ideals, y encare que 'n tingües, sense alibi ni brió pera sostenir las dignitat; privada de tota orientació, y debantse á las foscas com si 'ls que la dirigisseien y l' explotarien se complaquessem en ferla jugar á una macabàrica gallina cega... això es com se troba en moments de gran perill.

Els mateixos homes que la portaren al desastre, pagant tribut als mateixos vicis, á las mateixas preocupacions, als mateixos afans de salvar lo que no té salvació possible, capassos serán de acabar d'enfonzarla en el tenebrós abisme.

Després de lo qual, dirán encare:

— Hem salvat á las institucions!

P. K.

Egos lo que prescriu la lley, avants de terminar l'any era necessari fixar el contingent del reemplàs del exèrcit, per vot de las Corts. Las sessions estan suspeses y l'any arriba al seu terme sense haverse cumplert aquest precepte legal.

A pesar de lo qual ja veurán com se demanan els reunits que han de anar á las filas, á discreció, prevent per mesura la boca del ministre de la Guerra.

Es que vivim en un país en el qual las ilegalitats venen sempre de dalt.

El Herald de Madrid ha reproduït una nota de *Les Sports*, bastant curiosa, perque dona una idea de las aficions automobilistes de D. Alfonso XIII, y explica 'ls alguns detalls que ignoravam.

«El rey Alfonso qu' es un automobilista molt entusiasta, realisa á diari una excursió en la qual acostuma marxar ab freqüència á 75 kilòmetres per hora.

«El Sr. Maura s'ha lamentat moltes vegades de aquest entusiasticisme, indicant al monarca els temors per el perill á que s'exposava.

»Dias passats efectuà D. Alfonso XIII un viatge á Aranjuez en automòbil, y al atravesar un siti de la carretera vorejat d'arbres, fou precís detenir el veïnic per reparar una averia en un neumàtic.

«Al baixar els viatgers que ocupaven l'automòbil advertiren que un xich més enllà hi havia un fil ferro atravesat á la carretera, fortament lligat a dos arbres y á l'altura de un automobilista sobre aquest carreuat. A no ocurrir 'l percans del neumàtic, de seguir que 'l Rey hauria sigut víctima de un accident de funestes conseqüències.

»Enterat el Sr. Maura de la cosa parlà al Rey seriament, aconsellant-li renunciés al sport automobilista. Aquesta insistència del President del Consell interromprà la cordialitat de las relacions del monarca ab el jefe del Gobern, que acaba de dimítir.

«Pobre Sr. Maura! Tant mateix resulta cert lo que deyan. Un automòbil va descalbarriar.

«Qui es capás de imaginar el dany que pot produir un automòbil?

El general Azcárraga té la costum de confessar y combregar cada dia sens falta.

Això fa que molts se pregunten: «Qui es que gorna á Espanya avuy? ¿El general Azcárraga ó 'l ensotanat que li dona l'*Ego te absolvó*?»

Sazonof, el matador del ministre rus Plejwe, ha sigut condemnat, no á mort com molts se figuraven, sino á 20 anys de presidi, y encare 'l govern n'hi ha rebaixat 6, quedant reduïts á 14.

Per lo vist en l'autocràtica Russia els ministres de la corona van molt més baratos qu' en la democràtica Espanya.

Ja's recordarà que á n'en Miquel Artal, per una engarrinada á n'en Maura, n'hi van imposar 17. Y jo que m'creya que al imperi moscovita ho feyan tan fort!

Els perdigots estan que trinan. Y saben per qué? Senzillament perque la majoria republicana de la corporació municipal ha tingut á bé comprender entre las institucions d'ensenyansa subvencionades per l'Ajuntament, á la major part de las escoles sostingudes pels centres republicans.

En aquest punt els nostres amics del Ajuntament han fet una magnifica carambola.

Per una part han dispensat la seva protecció á unes institucions d'ensenyansa que de totas veras la mereixen, y per otra part han tret de qui al

clericale, que tot ho donaran á las corporacions religiosas.

Y ara, váginho á contar, si bé 'ls sembla, als vocals associats que assistiren á l'última Junta municipal.

Desfóguinse ab ells, si ho creuen necessari. Pero caldrà no olvidin lo que

volien fer el favor d'anomenarlos, els hi diriam quina classe de catòlics son y hasta d'alguns el perquè hi van anar. Y així encara deixant apart els maneigs d'alguns cacichs d'aquesta vila, junt ab la perfidía del rector que no's va cansar d'anar a moltes y moltes cases a instar que assistissinà la professió, y adorressin els balcons.

Y per últim: sàpiga l'aixerit de les orelles llargues, el que va tenir el gust d'ocuparse de nosaltres y dels dignes oradors que varen honrarnos ab la seva vinguda que d'avui endavant, els republicans calessenses, no estan dispostos a deixar-se atropellar de cap manera ni per ningú ni consentir com ho han fet fins ara, tota la rèculta de regionalistes, monàrquiques, burgesses, carlins, clericals, escolapis, frares, monjas y hermanas ab les pobretas societats de resistència obreras, valgentse de totas las porquerías hasta convertir a la vistosa Calella ab una asquerosa Carcabuey.

SAMPEDOR, 19 de desembre

Sembla que la minoria republicana de aquesta vila de un quart temps en aquesta part deixa de assistir a les sessions que celebra nostre llançat ajuntament per motius que ni ella mateixa sab esplicar.

Tenim així, que ab aquesta espècie de retraiement de parts dels concejals republicans, la administració pública, s'mangoneja descaradament baix el capricho de mossens Garrofa y demés companyas de caciquisme.

Si t'rescents y pico de vots republicans us presten sa confiança pera vetllar els seus interessos que administran quatre forasters del poble i per qui motivo deveu mirar-vos una cosa tan sagrada ab aquesta indiferència? Tenen la paraula els que aixequin el dit.

PORT BOU, 20 de desembre

Molt lluïts resultaren els exams celebrats el dia menge en el Colegi lliure *'El Progres'* que dirigeix l'intel·ligent jovent y professor D. Eugeni Tresseres. Presidia l'acte la Junta del grup lliurepensador de la localitat assistinti: en representació del Ajuntament, el primer Tinent-Alcalde Sr. Torrella (R.) y numerosos públics, parets y demés familiars dels jovelets alumnes. Donaren principi a les 9 del matí ab un breu y ràpid discurs que pronuncià l'President de la Agrupació, Sr. Llovers, demonstrant que la *'instrucció democràtica'* es la única que pot regenerar als pobles, inculcant en les tendres deixebles les sanas doctrinas que mes endavant els han de conduir per la verdadera camí de la *'llibertat, igualtat y fraternitat'*. També pronunciaren discursos, el mestre y alguns noyets, signant molt aplaudits.

La concurrencia sortí satisfeta y agradablement sorpresa de tan simpàtic acte.

Cinematógrafo nacional

PRIMERA PELÍCULA.—*La huerta del francés à Peñafiel* (Sevilla). Un garito cementiri en plenes funciones. Recluta de punts y de incautes que s'hi deixan caure confiats, sense pensar ni en somnis, qu'en un país civilisat com el nostre (*por la gracia de Dios*, com diuhen les monedes), puguen representar-se al viu y de una manera definitiva el truchall de la *desaparición d'un señorito*.

Les autoritats badant com de costum y no per espay de un dia, ni de un mes, ni de un any... sino durant quatre anys enters y llargs de talla en el transcurso dels quals els fascineros Muñoz y Aldije feyan de les sevas, y eran ben vistos per tot areu, per alegres, divertits y ben educats.

En Muñoz fins havia sigut regidor de aquella vila, y la película el representa de dia cumplint primorosament els devers del seu càrrec edifici, y de nit treballant en el garito ab no menos primor, manejant cartas senyalades y dans carregats y alguna que altra vegada deixantse guanyar expresament per aquest o aquell jugador qu'està en les sevas delícies.

Després l'invitan a sortir a l'hora a refrescar. Ell y el seu company el guinen a través de un emparrat delícios, y tot d'una li diuhen:—Baixa 'l cap que no topis.

Inclina la testa, y en aquell precís moment li can una barra de ferro sobre l'catell, deixantlo estaburrit. Si al caure respira encara, li rematan, li prenen els diners, y'l colgan en una fossa, fentlo servir d'abon a uns esplèndits taronjers esclatants de flors y de frufts daurats!

Y quinques taronjones més ricas y sucosas las de la *huerta del francés*!

Sis vegades se repeteix aquesta mateixa escena: sis homes desapareixen del mon sense deixar rastre. Las famílies s'alarmen: indagan, preguntan, buscan... pero al últim se cansan y olvidan. ¡Son tan aixalabrats els jugadors! ¡Qui no diu que no hagi tingut la caprichada de anar-se al altre mon!... Y tant al altre mon com se'n ha anal! No tinguin por que n' torni mai més a donar disgustos a la familiar...

Per últim els dos héroes de aquestes aventures, dignes sols d'un poble en plena edat mitja, cauen a mans de la justicia... No es veiat qu'es extrany que 'ls hajen agafat? (Quatre anys d'exercir pacíficament la seva honrada industrial) Vaja, està vist: en aquest país, el negoci està perdut.

**

SEGONA PELÍCULA.—Un carrer del poble de Jambiel (Avila). La jovenalla ha sortit a divertirse. Y's diverteix molt, trucant a les portes dels vehins. Quant surt algú a veure qui demana i y qué gracioso son! li ventan un cop de pedra.

Els agredits, naturalment, tancan més que de pressa y's ficen a casa. ¡Qué s'hi ha de fer! Son joves y b'han de divertir. Y'donchs qué voldran? ¡Qué s'estiguessin quiets a casa, de bigotis sobre un llibre o un periòdic? Vaya un encaparrament més tontol! Més val armar barrilla y apedregar a tot bitxo vivent. Així es com la vista s'exercta a la punteria y'l bras amatent obreix a la vista.

Mirin sincomara surt un mosso de una casa, qu'en lloc de tancar la porta y retirarse al igual que 'ls demés vehins, els hi planta cara y 'ls increpa. En un dir Jesús cau damunt d'ell una pluja de pedras, fa una tentina y'ls desploma tan llarg com es.

Ja havia sopat y'ls joves del poble, entre 'ls quals de segur no hi haurà més que catòlics, han tingut la bona mà d'enviarlo al cel a dormir ab sant Pere.

Aquesta idea consolarà als que covan a la presó... perque, per més que sembli mentida, a uns minyons tan divertits, també 'ls han agafat. Ningú diria que siguem a Espanya.

**

TERCERA PELÍCULA.—Plassa de un poble de Castelló de la Plana. Una munió de gent, fent rotllo conversa ab la major tranquilitat del mon. ¡De què parlarán? Tal vegada de la rifa de Nadal, qu'es en vigília de festas la preocupació de la immensa majoria dels espanyols.

Un jove de disset anys, surt al balcó de una casa: contempla l'rotllo: una idea crusa pel seu cervell, se fica a dintre y al poch rato reapareix ab una escopeta.

—Vai a vore si 'ls espanys!

Y plam! tiro va.

Els del rotllo s'dispersan per tots cantons com una bandada de pardals esparverats. Tots fugen; menys un, que ha cayut en terra, sobre un bassal de sanch que li brolla de una mortal ferida.

Ni tan sisquera formava part del rotllo... Era un transeun que s'esqueixà a passar per allí. De manera que no es que 'l tiro 'l toqué; es qu'ell va tocar el tiro. Lo qual es molt different.

Per lo que s'refereix al homicida, no cal pas que 'l processin: millor serà per ell y pel govern y més convenient per tots estils donarli una credencial de guarda d'ordre públic. ¿Qué no ho veuen qu'es un minyó que li agrada espantar a la gent?

**

QUARTA PELÍCULA.—Quatre galifardeus tots ells armats ab trabuch s'apostan en un recotz de la carretera de Moncada a Betera (Valencia). Quan senten venir un carro s'ajupen com gats a la cuneta, y quan el carro passa, li saltan al demunt com tires.

Un, dos, tres, quatre... fins a vuit vehicles, en poca estona son objecte del seu saqueig, sense que ni una sola parella de la benemerita s'presenti allí a pendlars 'ls entressenyas.

Més val així.

Perque ¿qué s'diria d'Espanya, de la pintoresca Espanya, alegria dels propis y regositj dels extranys, si en un moment donat s'interrompessin las caballerescas tradicions de Joseph Maria, Jaume el Barber y D. Joan de Serrallonga?

**

QUINTA PELÍCULA.—Molt ràpida. Passa un tren xiulant... Xiula al mateix temps un esclat de pedres... Se rompen els vidres dels vagons...

A poca distància un burro brama.

Y sembla que digui:

—Haventhi a Espanya tanta burros, disposats a portar la càrrega ¿per què hi té de haver carrius?

**

SEXTA Y ÚLTIMA PELÍCULA.—Apoteosis. El general Azcárraga resant el sant rosari, ab devota efusió. Un estenal de frares al seu entorn remena l'olla de les sopas.

En Maura li fa encens, en Polavieja li venta las moscas y en Nozaleda 'l beneheix.

Se sent el taf taf de un automòbil... tot tremola y ja no's veu res més.

P. DEL O.

L'auca del any 1904

(REDOLINS SENSE NINOTS)

En divendres, quin afront!, s'atreveix a venir al món.

La gent quan el veu ja ho diu: «Comensà a fé 'l cap yu.

Aquest any, segons les trassas, serà un valent sabatassàs.» —

Lo qual que, com ja 'veurà, la gent no's va equivocar.

Pren, desde 'l primer moment, possessió l'Ajuntament.

Per qüestió de les tenències ja hi ha la mar de pendencias.

Posant un que altre pegat, queda al fit tot arrugat.

S'ennuanya 'l firmament cap allí al Extrem Orient.

En Togo, obrant contra fur, fa una truyta a Port Arthur.

La Russia, tota indignada, vol clavarli una llisada.

Pero al donà 'ls primers passos, icataplúm! se'n va de nassos.

Entre tant aquí 'na trobem que apena ens entenem.

Hi ha disturbis a Madrid, y a Reus y a Valladolit.

En Maura, plié d'arrogància, diu que allò no té importància.

La oposició, obrant molt bé, li respon que si que 'n té.

Y 'ns quedem en conclusió sense saber si 'n té ó no.

Comensa en aquell entones la excursió de don Dallonsas.

Visita pobles y ermitas, y iglesias grans y petites.

Sense apressarre massa, molts v'n a veure com passa.

Y un cop ja sos ulls saciats, murmuran:—Vaja, enterarats.

A conseqüència d'allò, en Maura s'dona gran tò.

Y assegura que al Gobern si ell ho vol s'hi farà etern.

Un dia França s'desperta y 's comensa a posar alerta.

Trobe que 'l clericalisme està portantia al abisme.

Entenentlo així, s'escapa de las fredas mans del papa.

Y en un mensatge concís, li diu:—No hi ha més panis.

Aquí, com per ferbo exprés, ho agafém tot al revés.

El Gobern fa un Concordat, qu'es lo més desguitarrat.

Dona a la curia romana molt més de lo que 'ns demana.

Y atent del papa a la veu, ens posa sota 'l seu peu.

Naturalment, el país dista molt de pensá així.

Y per demostrarlo clar, vingué cridà y protestar!

En totes las poblacions hi ha grans manifestacions.

La consigna es eloquient: *'Visca l'liure pensament'*.

El Gobern, sempre p'atrás, se'n riu y no'n fa cap cas.

Y ab la més rara sanch freda, apoya a n' en Nozaleda.

Vé la lata nacional del Descans dominical.

Una mà criminal dona un disgit a Barcelona.

De moment tot es queixar y dir que això hi de arreglar.

Pero als quinze dies, ¿qué?

Ja casi ningú s'ni riu.

A Valencia hi ha un sarau, que 'l Gobern se queda blau.

Tan serio l' escàndol es, que hasta ressona al Congrés.

Aquell saló cada dia sembla una pescateria.

De prompte, tot xano xano, surt el general cristiano.

Y al poch rato, al passar en Maura, se sent un crit de: *'Va carre'*.

Don Marcelo—es de cajón—se'n va a recullir el pompon.

Quan l'any oyeu, afilit, diu:—¡Cristina! ¡Quin bullit!

Y al dirho, 's queda estirat.

¡Deu l' haji ben perdonat!

C. GUMÀ

Llops de mar

ABÉLÉM una mica de la guerra rus-japonesa. Parlém especialment de la esquadra del Báltic, d'aquesta famosa esquadra que, manada per en Rodjstvensky, s'encamina avuy a Orient, encara no se sab ab quin propòsit.

Res més edificant que les historias que de Russia ens arriban, referents a la constitució d'aquesta esquadra y als apurros que 'l Gobern rus va passar avans no va poder donar al pobre admirant que navega cap als mars del Japó ab el mateix entusiasme que si anés al degolladero —l'ordre formal y definitiva de posar-se en marxa.

Al principi, l'oficialitat de la esquadra s'creya de bona fe que tot allò de sarpar y anar a la guerra era pura xerrameca, sense altre objecte que 'l d'entretenir a la opinió y fer allò que 'ls castellans, grans mestres en la cosa, 'n diuhen *'hacer que haemos'*.

Pero vingué un dia en que 'ls elegants senyorets se pogueren convence de que 'l viatge anava de veras, y allí van ser els mal-de-caps y las tribulacions.

Ningú volia embarcarse. Cobrar el sou y passejar-se pels carrers de la ciutat, lluhint el brillant uniforme, y fins arriscar-se en temps de pau a fer un petit viatge a les costes de França o d'Inglaterra, els sembla perfectíssimament bé; pero, jembarcarse de debò,

La Pau y 'l Zar de Russia

—T' engalanas ab el títul de pare del poble y permets que 'ls teus fills acabin aixís?
—Bé, aquests son fills, pero son fills.. de tercera classe.

Definitivament el periódich *Espanya* s' ha posat al servei del ex-Amo Toni.

Avants de ser ministre tenia *El Español*, y va plegar-lo tan bon punt vs pujar al candeler. Ara que ha cayut no's contenta ab menos que ab *Espanya*, encare qu'está ben demostrar qu'Espanya no'l vol de cap manera.

Pero iquí sab! *Espanya... espanya...* ¿No podría ser aquesta paraula la tercera persona singular del present d'indicatiu del verb *espanyar*?

L'últim canvi de Ministeri respón tan sols á la idea de conjurar una necessitat de moment.

Se fá ab la situació conservadora lo que ab els caballs en els toros: se 'ls obliga á aguantar picas y més picas, encare qu'estigui ferits mortalment y á penes puguin aguantar-se.

Per la última ferida rebuda ha perdut la situació conservadora las entranyas, qu'eran en Manresa, Rebullintse ella mateixa se les ha potajades. Y ab tot se li ha tapat l'esboranci ab l'Azcárraga y 'ls seus insignificants.

Se li ha tapat tal com se li tapa á un caball dels toros introduintli en el forat un manyoch d'estopa.

Per evitar qu'en Nozaleda tingui d'anar á la terra de les xufias, shont quan convé son tan amichs de repartirlas de franch, y al mateix temps per estalviar-li un desayre, sembla que algú ha tingut una pensada.

La qual consisteix en una senzilla permuta: l'arquebisbe de Toledo aniria á Valencia y en Nozaleda á Toledo.

Guanyanthi encare, puig adquiriria la gerarquia de primat de las Espanyas.

...
No 'ls hi sembla que la cosa està magnificament combinada?

¿Y que resultaria, si's realisés, que ni feta expressa?

Perque, vaja: essent en Nozaleda primat de las Espanyas, qu'é foram els espanyols que ho consentissim sino una colla de primos?

Ha tornat en Maura de Alemania, una mica més sossegat que quan se n'hi va anar.

Y la prova es que aixís com avants deya que al obrir-se las Cortis explicaría la crisi y ja'l sentirian, ara asseguran que ha dit: —Yo no soy otra cosa que un recluta más de este governo.

De manera que de capitá general ha baixat á quinto.

[Està bé! Que l'afaytin, que l'esquin... y á la formació]

E's villaverdistas son, per lo vist, els qu'están més rabiosos ab motiu de la última crisi. S'ho han pres tant á la valenta, que l'altre dia van anar á Lurdy á menjar junts.

Ja poden menjar. Molt corpulent es l'Azcárraga, y per més que menjin, no se'l acabarán.

L'altre dia l'canoje Robert baixant la escala va entrabancar-se ab la sotana, cayent y fracturantse una clavícula.

Vels'hi aquí 'ls inconvenients de ser home y portar faldilles.

Títol de un article publicat en l'*Avi Brusi*, per l'ex-jesúi a Maestrera: *La bancarrota de la civilización*. Trista sort la de las olivas y las ratas pinyadas!

Al esclat de la llum se cegan y com que no venen res, dinhen qu' es negra nit.

No es la civilació la que pot fer bancarrota, seyñor Masriera. Els que fan bancarrota son els cervells atrofials pel virus clerical y per la farum pestilente de la hipocrisia.

La vigília de Nadal el príncep de Dinamarca va ser obsequiat ab un banquet en el Consulat d'aquell país, ab assistència de les autoritats de Barcelona.

L'Eminentissim no hi feu acte de presència; però en canvi hi envia una comunicació rellevant als concurrents al acte de la obligació del dejuni y abstinença de carn. La comunicació del Eminentissim fou collocada al mij de la taula fent *pendant* ab el menú.

No hauria dit mai que 'l Cardenal, tan aficionat á cultivar la nota melodramàtica ab alló de «El Libre albedí es pecado», sigués capás de cultivar també la nota comical.

ENDEVINALLAS.

XARADA

De que l'amor fa estragos n'es senyal
io que li tres passar á l'Aureliá,
un xicot que de mil s'enamora
per caure al capdevall en la total
de carregá ab un mort sense pensá.

Era un xich revellida y enllustrada;
en els seus anys primers, d'il·lusions plena,
recorda que va fe'r alguna xarada
per fer rumiá á una amiga aficionada
y fins uns geroglífics ab prou pena.

La *quarta-sis* molt justa la tenfa
pro extranya fins en sa gastronomia
menjava so'sas d'all; el picant bitxo
durant un grapat d'anyas va se'l capritxo
d'aquella dona rara, y la manfa.

Tenint nocions d'*invers-dos* no's extrany
que ab dos-girat paré el llas, parany
destinat á cassar la inexperiència
d'un jove *tolstoïsta*, omplert d'afany
per empaparse bé en la nova ciència.

Cada pensament d'ell, ella 'l trobava
hu-dugas, cinch no hi era ó que sigués
arrençat d'algún llibre qu'ella hagués
llegit mil cops; així ell s'afirmava
en que ella era arxibona per confés.

En tan gran modo s'hi encatariná
que ara ell li fa d'adornó á aquell *pendant*;
li escombra tot el pis, li fa 'l sopà,
li frega les vidrieras y li fa
lo qu' ella li insinúa y lo que no

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA
Tot acabant una tot
al sastre Pasamanera,
li va caure una total
d'un líquit qu'allí tensa.

TRENCA-CLOSCAS

PARE!**TE'L FERRO DE'N PONSA!**

Ab la deguda combinació d'aquestes lletres formar

lo títul d'una comèdia catalana.

ENRICH DOMÉNECH

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1	—Consonant.
5 8	—Part de la persona.
7 4 5	—Tothom ne té.
5 4 7 8	—Animal.
6 3 6 7 8	—Nom de dona.
5 8 7 2 3 8	—Capital.
3 3 2 5 4 7 8	—Fruyt.
1 2 3 4 5 6 7 8	—Nom de dona.
5 6 8 2 3 8 8	—Ciutat d'Africa.
5 4 3 2 7 6	—Apellido.
5 7 6 3	—Nom d'home.
5 6 3 4	—Fruyt.
4 7 8	—En el mar.
5 2	—Nota.
5	—Consonant.

MUSCLOS

GEROGLÍFIC

: + KP KP

+ Q I

T. TORRENTS

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: J. Mir et Font, R. y de bastos, Jaume S. Vendrellenc y X. de Llanas: Errada!
Caballers: Miquel Planas, Enrich Doménech, Pepet Sonayre, F. Joanet y T. J. Pissarra: Encertada!
Cavaller: Frederich Sala: Es mes dolent que *El geni*.—Felix Cana: S'aprofitará alguna cosa, si no es que hagi fet tart.—J. Moret de Gracia: Com que l'úmero á que aixó va destinat ja es plí, no li asseguro la inserció.
—Juan Martínez Bello: Això es senzillament genial pero no'n té utilitat.—Gonella Poétich: Vosté s'estranya de cosas molt naturals. Lo qu'envia no serveix. De segur que d'aixó també se'n extranyará...—Anton Carrach: Ell cantars son endebles.—Ego Sum: Carta correo. Contesta lata y expressiva, tal com se mereix. Èxit colossal.—J. Consom Veyam: Es de doldir pero ha fet sumament tart.—J. Torrent Siurana: També es moderista el drama de 'n Pujolé y tampoc ví ni ab rodas...—J. C., J. G., M. P., J. V. P., J. R., M. B. I., y J. F.: No podem insertar las cartas que 'ns remanen per varius motius.

ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

pera l' any 1905

Un bonich volum, d'unas 200 pàgines, profusament ilustrat.

Preu: ¡DOS ralets!

Se ven á can López, als kioscos y per tot arreu

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carretera del Olm, número 8
Tinta G. Lorilleux y C.